

تدوین راهبرد بهینه جذب سرمایه گذاری خارجی برای جمهوری اسلامی ایران (چکیده رساله)

م. مسعود میرزایی^۱

استاد راهنما: دکتر حمیدرضا شرکاء
استاد مشاور: سرنپ ۲ دکتر طیب شعبانی
مقطع: دکتری
سال: ۱۳۸۴

در دنیای امروز که دنیای رقابتی است، کشورهایی از موفقیت برخوردارند که ضمن نیاز سنجی برای سرمایه گذاری های مورد نیاز، هدف استفاده از این سرمایه ها را نیز تأمین کرده باشند. استفاده از برنامه ریزی راهبردی ابزاری برای دستیابی به سرمایه های خارجی جهت دسترسی به رشد و توسعه اقتصادی است. در برنامه ریزی راهبردی برای جذب سرمایه های خارجی، در چارچوب آرمان ها، ابتدا هدف تعیین می شود و سپس با بررسی نقاط قوت و ضعف داخلی و فرصت ها و تهدیدات خارجی راهبردی بهینه طراحی و تدوین می شود.

در کشورمان به سرمایه گذاری خارجی هیچ گاه با رویکرد راهبردی و دراز مدت نگریسته نشده است. علیرغم امکانات طبیعی و خدادادی، موقعیت ژئواکونومیکی بسیار مناسب و نیروی انسانی مستعد تاکنون سرمایه های خارجی قابل توجهی در کشور جذب نشده است. موانع مربوط در ایران عمدتاً شامل موانع فرهنگی، قانونی و مقرراتی و همچنین عدم وجود یک برنامه منسجم برای جذب سرمایه های خارجی است. علیرغم سابقه بیش از ۱۵۰ ساله فعالیت اقتصادی خارجیان در کشورمان،

۱. دانش آموخته دکتری مدیریت راهبردی دانشگاه عالی دفاع ملی

هنوز موفقیت چندانی در جذب قابل توجه سرمایه های خارجی حاصل نشده است. در برنامه های کوتاه مدت قبل و پس از انقلاب اسلامی هیچ گاه به مسأله سرمایه گذاری خارجی با رویکرد راهبردی و بلند مدت نگاه نشده است.

آنچه در این تحقیق مشخص گردیده، آن است که جذب سرمایه گذاری خارجی هدفمند در ایران یک ضرورت است که بایستی با توجه به ویژگی های بسیار مثبت جغرافیایی و ژئواکونومیکی کشور تلاش گسترده ای در این باره مبذول داشت و ضمن نیازسنجی برای جذب سرمایه های خارجی در داخل کشور هدف گذاری کرد.

در این تحقیق معلوم گردید که بسترهای لازم برای جذب سرمایه های خارجی را موارد متعددی تشکیل می دهند. این موارد عمدتاً شامل شناسایی قابلیت های اقتصادی و فرصت های سرمایه گذاری، تبیین جایگاه کشورمان به لحاظ سیاسی و ژئوپلیتیکی، تدوین قوانین و مقررات مناسب و قابل رقابت در صحنه بین المللی به ویژه منطقه و اصلاح قوانین و مقررات نامناسب، شفاف سازی محیط فعالیت اقتصادی در کشور، تنش زدایی در عرصه سیاست بین المللی، عضویت در مجامع اقتصادی و سیاسی و سرمایه گذاری منطقه ای و جهانی، تبیین جایگاه بخش خصوصی و ورود در اقتصاد جهانی می باشد.

سرمایه گذاری خارجی مقوله ای چند بعدی است. یکی از مهم ترین ابعاد آن اجماع کارگزاران نظام و کشور بر روی آن است. اگر مسئولین کشور اعتقاد به مفید بودن آن نداشته باشند، هیچ گاه در صدد تدوین برنامه های کوتاه مدت و بلندمدت برای جذب آن برنخواهند آمد. لذا یکی از مهم ترین اقدامات، آگاه سازی دست اندرکاران اقتصاد کشور با منافع و مضار احتمالی آن است. بدیهی است در صورتی که مسئولین و مدیران کشور نسبت به اهمیت آن مطلع باشند، اقدامات مورد نیاز شامل نرم افزاری و سخت افزاری را تدارک خواهند دید.